

З ПОКОЛІННЯ ІРОНІЧНИХ РОМАНТИКІВ

Ох, і невдячна це справа – писати про поезію прозою!

Але якщо Ви, шановний читачу, все ж зважилися перегорнути останню поетичну сторінку і зачепитися поглядом за післямову, то Вам, мабуть, не просто буде повірити, що цієї книги могло і не бути. У всякому разі, саме такої. І саме зараз. О, це довга історія, як збірка молодої поетеси побачила світ всупереч, а не завдяки... Та залишмо цей сюжет, де головними персонажами є Доля і Випадок, для майбутніх мемуарів авторки.

Зауважу лиш феєрично яскравий творчий дебют Катерини Сокол і доленосність для неї 2017 року, коли студентка Центральноукраїнського національного технічного університету стала переможцем обласного молодіжного літературного конкурсу імені Валерія Гончаренка й одна за одною з'явилися її добірки в часописах «Вежа» (Кропивницький) та «Дзвін» (Львів) – «Плач на паперових грудях» і «Фахівці з розбитих сердець».

Чим прихилила серця членів журі, а згодом і всеукраїнського читача, поезія самотньої поетеси, котра ніколи не відвідувала літературних студій, не брала участі в «Битвах поетів», не читала досі своїх віршів у мікрофон, не створювала сайту для фанів та ще багато інших «не...»? Або ж, імовірно, ніколи не афішувала того, чим живе її душа. Бо, як кажуть, майстром стаєш у самотині келії, а світові це стає відомо, коли тебе помітять інші майстри. Та як би там не було, Катерина Сокол стала відкриттям 2017 року. Передусім – неповторною образністю, іронічною щирістю, глибиною самоусвідомлення:

*Дай я поплачу на твоєму плечі.
У мене так багато горя назбиралося
за дев'ятнадцять років.
Знаєш, поети – найліричніші оповідачі.
У них безкінечність словесних потоків.
Тому дай я поплачу на твоєму плечі.*

Як не відгукнутися на заклично світлу відвертість цих рядків, де авторка не намагається створити собі респектабельний імідж, а оголює душу і сама ж іронізує над цим, іде в наступ і тримає самооборону, бо поет – сам собі і актор, і режисер, і прискіпливий критик... Чи легко таким ведеться у світі? Юній поетесі відкрилася мудра істина: поети – нещасні люди, котрі вміють сповідатися лише своїм блокнотам, аби в якийсь момент повідати світові, що кохання – це географія із семи літер, яка дає притулок «під ребром» своєму Колумбові, котрий, рано чи пізно, але буде морально причетним до катувань закоханого серця, до його «ампутації», лишивши по собі знекровлену резервацію.

Для ліричної героїні Катерини Сокол резервацією стало паперове плече поетичного блокнота, який знає і чорнильні океани зневіри, і зухвалі піратські мрії, і безсоння натхненних зірок на стелі, коли слова – рятунок і пожива для чутливої, оголеної до всіх нещастів світу душі. Проте вона може

бути безжально гострою до людства, яке ніколи не знімає гриму, і до графоманів, що пресують дієслівнорим'ям, іронічною – до «гібридів», що не виродилися, несучи свій хрест. Та превалює над усім вир чекання, суму за часом, коли двоє – одне ціле. Це час завжди проминуло-майбутній, бо в коханні поетам не пишеться, а молодість, звісно, вирізняється максималізмом: «Ми – прах, ми – тіні, тіні колись живих».

Вірші Катерини Сокол особливі якоюсь магією навіювання і магією перевтілень: то «зваблива фатальна Даліла», то «прекрасна лукава Венера», то «романтична печальна Джульєтта», а то «абсолютно твоя Катерина» («Бачиш: ніч вже давно постелила...»). Юнацький максималізм виклику світові має гіркий присмак: «Я ненавиджу осінь. Я живу з нею тільки із чемності», «Я сама собі бог...», «У білі конверти пакую відносну любов», «Хто любить нас, тому ми і кати», «Люди дарують тобі натхнення чи привід стрибнути із вікна».

Її твори – це захист власної гідності, виклик залежності від тих, кого ми кохаємо, і водночас жага позбутися самотності, й усвідомлення незворотності змін у жорстокому світі відчужень:

«...у дзвінках звітує радісно мамі: Усе добре. То пусте, що в душі поселився ВІН, як іржавий цвях...»

Її рядок довгий, як у людини, що довго мовчала й нарешті має змогу виговоритися. Вона немов навмисно уникає традиційних тропів, та й взагалі цурається будь-яких прикрас, аби за ними не загубити головне – вистраждане відкриття:

*Всі ці люди, повні шику і лоску, –
Всього лиш невдалий Божий екскіз.*

Її відкриття мають оповідну форму, чимось нагадуючи давні сказання. А може, так озиваються древні істини, які кожне покоління відкриває в новому інтонуванні?

*Романтики помирають від неказаних слів, придушеного в собі бунту.
Помирають. І кожен новий ліричний вірш – то їхня могила.
Романтики помирають від рук реалістів.*

Власне, ця книга слугує запереченням тому, що під час війни музи мовчать і що, за словами панни Катерини, «у нас просто розвелися несприятливі для дій люди».

Антоніна Царук